

DIRECTOR
CARLES CAPDEVILA

DIRECTOR ADJUNT
IGNASI ARAGAY

SUBDIRECTORS
DAVID MIRÓ, CATALINA SERRA,
JORDI CORTADA

DIRECTORA D'ART
CRISTINA CÓRDOBA

EDICIÓ PAPER
ROSA RODON
EDICIÓ DIGITAL
SÍLVIA BARROSO
POLÍTICA FERRAN CASAS
INTERNACIONAL MARC VIDAL,
CARME COLOMINA
ECONOMIA IGNASI PUJOL
SOCIETAT JOAN SERRA
CULTURA LAURA SERRA
COMUNICACIÓ ÀLEX GUTIÉRREZ
ESPORTS TONI PADILLA
EMPENEM ÀLEX FONT

DELEGACIÓ A MADRID
MARIA EUGÈNIA QUETGLAS
DELEGACIÓ A BRUSSEL·LES
LAIA FORÈS
LLENGUA ALBERT PLA
FOTOGRAFIA FRANCESC MELCION,
XAVIER BERTRAL

EDICIÓ DE PREMSA
PERIÒDICA ARA, SL

PRESIDENT
FERRAN RODÉS
CONSELLER DELEGAT
SALVADOR GARCIA RUIZ
EDITOR
ANTONI BASSAS
DIRECTORA GENERAL
MARTA MARRON
DIRECTORS DE NEGOCI
ORIOI CANALS
(SUBSCRIPCIONS, DISTRIBUCIÓ
I PROMOCIONS)
MARC ERRA
(MÀRQUETING I E-COMMERCE)
DIRECTORA FINANCERA
FOIX VALDÉ
DIRECTOR COMERCIAL
SERGI GERMÁN
DIRECTOR SISTEMES I PRODUCCIÓ
SERGI RUIZ
DIRECTOR DE TECNOLOGIA
MARC CAMPRON

C/ DIPUTACIÓ, 119
08015 BARCELONA.
TELÈFON: 93 202 95 95.
ATENCIÓ AL SUBSCRIPTOR: 902 281 110
CORREU ELECTRÒNIC: info@ara.cat

TEXT LEGAL
Edicions de premsa periòdica ARA es reserva
tots els drets sobre el contingut del diari
ARA, els suplementos i qualsevol producte de
venta conjunta, sense que es puguin reproduir
ni transmetre a altres mitjans de comunicació,
totalment o parcialment, sense prè-
via autorització escrita.

Difusió controlada per l'OJD

LA CITA

“ Si no penseu
en el futur, mai el tindreu
John Galsworthy ”

EL DIARI D'AHIR

Fe d'errades: L'ARA agraeix als lectors
que ens facin arribar els errors que detectin
en el contingut dels articles. Un cop confirmat
l'error, l'ARA publica la fe d'errades en
aquesta mateixa columna. Podeu fer-nos
arribar les vostres esmenes a opinio@ara.cat.

Per què la desigualtat és la clau

L'augment de la desigualtat no és una preocupació nova. Ja en parlava l'any 1987 la pel·lícula d'Oliver Stone *Wall Street*, en què es retrata una plutocràcia a l'alça que insisteix que la cobdícia és bona. Però els polítics, intimidats per les advertències sobre una “guerra de classes”, s'han negat a prendre's seriosament la bretxa que creix entre els rics i la resta.

Però això pot estar canviant. Barack Obama ha declarat que la desigualtat és “el repte que defineix la nostra època”. El president i altres polítics hi han posat prou l'accent perquè la seva insistència hagi produït l'efecte reacció d'alguns opinadors, que argumenten que la desigualtat no és un gran problema.

Estan equivocats.

L'argument més utilitzat per posar la desigualtat en un segon pla és la crisi econòmica. Els que el defensen vénen a dir: ¿no és més important restaurar el creixement que preocupar-nos de com es distribueixen els beneficis que genera?

Doncs no. D'entrada, i encara que ens fixem només en l'impacte directe de l'augment de la desigualtat en nord-americans de classe mitjana, la qüestió ja és molt preocupant. Però és que, a més, probablement la desigualtat va jugar un paper important en la creació del desastre econòmic actual, i ha jugat un paper crucial en la nostra incapacitat per solucionar-lo.

Comencem pels números. De mitjana, els nord-americans són molt més pobres ara que abans de la crisi. Per al 90 per cent de les famílies amb menys recursos, aquest empobriment reflecteix tant que el pastís econòmic s'ha empetitit com que cada vegada en tenen un tros més reduït. Quina d'aquestes dues dinàmiques reductores ha tingut més impacte? La resposta, sorprenentment, és que han tingut un impacte similar. És a dir, la desigualtat està creixent tan de pressa que en els últims sis anys ha estat per als ingressos del nord-americà mitjà un llast comparable als mals resultats econòmics. I això, malgrat que aquests anys han coincidit amb la pitjor crisi econòmica des de la dècada de 1930.

I si prenem una perspectiva més àmplia, la creixent desigualtat és, de llarg, la causa més important que els ingressos de la classe mitjana hagin anat perdent poder adquisitiu.

Més enllà d'això, quan contemplem la gran recessió que arrenca el 2007 i la –no tan gran– recuperació que la va seguir, veiem que l'impacte econòmic i sobretot polític de la desigualtat ha sigut enorme.

Està àmpliament acceptat que l'augment de l'endeutament de les

PAUL KRUGMAN

PREMI NOBEL D'ECONOMIA

THE NEW
YORK TIMES

TRADUCCIÓ:
TONI GÜELL
AYZA

llars va contribuir a posar les bases de la nostra crisi econòmica. Aquest augment del deute va coincidir amb l'augment de la desigualtat, i probablement els dos fenòmens estan relacionats –tot i que la relació no és concloent–. Després de la crisi, el continu desplaçament dels ingressos de la classe mitjana cap a una petita elit va perjudicar el consum, de manera que la desigualtat està vinculada tant a la crisi econòmica com a la debilitat de la recuperació subsegüent.

Al meu entendre, però, el paper realment crucial de la desigualtat en la calamitat econòmica que hem viscut ha sigut polític.

En els anys previs a la crisi es va produir un notable consens bipartidista a Washington a favor de la desregulació financera –un consens faltat de tota justificació teòrica o històrica–. Quan va arribar la crisi, va arribar la pressa per rescatar els bancs. Però tan aviat com això es va fer, va sorgir un nou consens sobre la conveniència de deixar estar la creació d'ocupació i centrar-se en la suposada amenaça dels dèficits pressupostaris.

Què tenen en comú els consensos previs i posteriors a la crisi? Tots

dos eren econòmicament destructius: la desregulació va contribuir a fer possible la crisi, i la tornada prematura a l'austeritat fiscal ha fet més que qualsevol altra causa per entorpir la recuperació. Tots dos consensos, però, corresponen als interessos i als prejudicis d'una elit econòmica la influència política de la qual havia augmentat juntament amb la seva riquesa.

Tot això és especialment clar si mirem d'entendre per què Washington, enmig d'una crisi caracteritzada per un atur persistent, es va obsessionar amb la suposada necessitat de retallar la Seguretat Social i el programa Medicare. Aquesta obsessió mai va tenir sentit econòmic: en una economia deprimida en què els tipus d'interès estaven més baixos que mai, el govern havia de gastar més, no menys, i una època d'atur massiu no és el millor moment per centrar-se en els possibles problemes fiscals de les dècades a venir. L'atac als programes de seguretat social tampoc reflectia les necessitats de la gent.

Però les enquestes fetes entre els molt rics han demostrat que –a diferència de la població en general– consideren el dèficit pressupostari un tema crucial i que estan a favor de les grans retallades en els programes de protecció social. I, com sabem, aquestes prioritats de les elits van prendre el control del discurs polític del país.

I això em porta a la meva conclusió final. La reacció contra els que volen combatre la desigualtat sol amagar, subjacentment, el desig d'alguns opinadors de despolititzar la reflexió econòmica perquè esdevingui tecnocràtica i no partidista. Però això és una quimera. Fins i tot en aquelles qüestions que semblen purament tecnocràtiques, els conflictes de classe i la desigualtat donen forma al debat –i, per tant, el deformen.

Per tant, el president Obama tenia raó. La desigualtat és el desafiament que defineix la nostra època. Farem alguna cosa per afrontar aquest repte?

CARLO ALLEGRI / REUTERS

La desigualtat està creixent tan ràpid que en els últims sis anys ha tingut un impacte similar a la crisi econòmica